

Sygn. akt XII C 737 / 19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2020 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu XII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia SO Krzysztof Rudnicki**

po rozpoznaniu w dniu 25.05.2020 r.

we Wrocławiu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **D. J.**

przeciwko (...) **S.A. w W.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powódki na rzecz pozwanego **10 817 zł** kosztów procesu.

XII C 737 / 19

UZASADNIENIE

Powódka D. J. wystąpiła przeciwko (...) S.A. w W. o pozbawienie w całości wykonalności nakazu zapłaty Sądu Okręgowego we Wrocławiu wydanego dnia 19.04.2018 r., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności dnia 18.02.2019 r., a także o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powódka podała, że w dniu 09.03.2018 r. do Sądu Okręgowego wpłynął przeciwko niej pozew o zapłatę w postępowaniu nakazowym. W pozwie pozwany wskazał właściwy adres powódki: ul. (...) (...) W.. W dniu 19.04.2018 r. Sąd Okręgowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym. Pismem z dnia 22.06.2018 r. powód wniósł o przywrócenie terminu do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty. Natomiast w dniu 18.02.2019 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu nadał nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności, mimo że 8 miesięcy wcześniej złożony został przez powoda wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty. Postanowieniem z dnia 27.03.2019 r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty i w konsekwencji odrzucił zarzuty. Postanowienie to zostało zaskarżone zażaleniem z dnia 15.04.2019 r. Zażalenie to nie zostało do tej pory rozpoznane przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu.

We wniosku o przywrócenie terminu wskazane zostały szczegółowe przesłanki przemawiające za jego zasadnością. Powódka nie miała żadnych wiadomości o powyższym postępowaniu sądowym, ponieważ żadna przesyłka nie została mu fizycznie doręczona. Wszystkie doręczenia pism odbywały się bowiem na zasadzie doręczenia zastępczego.

Skoro zatem powódka nie mogła i nie odebrała przesyłek, nie mogła bronić swoich praw, co prowadzi wprost do nieważności postępowania na podstawie art. 379 pkt 5 kpc.

Powódka wskazała, że w pismach Sądu Okręgowego pracownicy posługują się błędnym adresem: ul. (...), podczas gdy właściwy adres to ul (...). Posługiwanie się błędnym adresem przez pracowników Sądu Okręgowego stanowi najbardziej prawdopodobną przyczynę nieotrzymania przez powódkę pisma zawierającego pozew wraz z nakazem zapłaty.

Powódka wskazała, że podstawę prawną powództwa stanowi art. 840 § 1 pkt 1 kpc. Skoro w sprawie nie zaistniały przesłanki do nadania nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności. Skoro bowiem w sprawie nie został prawidłowo doręczony nakaz zapłaty, uznać należy, że nie upłynął (a nawet nie rozpoczął biegu) termin do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty. Wobec tego nakaz zapłaty nie uprawomocnił się. Konsekwencją uznania, że nakaz zapłaty nie stał się prawomocny, jest niemożność nadania temu nakazowi klauzuli wykonalności. Wobec braku podstaw do stwierdzenia prawomocności nie można uznać nieprawomocnego nakazu zapłaty za tytuł egzekucyjny. Powyższe prowadzi do uznania, że wszczęcie egzekucji nastąpiło w oparciu o nakaz zapłaty niebędący tytułem wykonawczym.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki kosztów procesu.

Podniósł, iż w pozwie pominięto okoliczności mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, co być może nastąpiło dlatego, iż zaistniały one po dacie złożenia pozwu, co jednak nie eliminuje ich doniosłości. Wskazał, że Sąd Apelacyjny we Wrocławiu postanowieniem z dnia 19.09.2019 r., I ACz 1657/19, oddalił zażalenie powódki na postanowienie Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 27.03.2019 r., I Nc 257/18, o oddaleniu wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty oraz o odrzuceniu zarzutów. Niezależnie od powyższego, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu postanowieniem z dnia 19.09.2019 r., I ACz 1656/19, oddalił zażalenie powódki na postanowienie Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 18.02.2019 r. o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 19.04.2018 r.

Przywołane postanowienia Sądu Apelacyjnego pozwalają na jednoznaczne przyjęcie, że zaprzeczenie przez powódkę zaistnieniu prawomocności nakazu zapłaty z dnia 19.04.2018 r., wobec jego niedoręczenia w sposób prawidłowy, jest całkowicie bezzasadne.

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny.

W dniu 09.03.2018 r. (...) S.A. wystąpił z pozwem w postępowaniu nakazowym o zasądzenie od D. J. 1 446 876, 39 zł wraz z dalszymi odsetkami umownymi naliczanymi od dnia 16.02.2018 r. do dnia zapłaty liczonymi od kwoty 1 382 779, 74 zł według stopy procentowej odpowiadającej czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, a także zasądzenie od pozwanej kosztów procesu.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym dnia 19.04.2018 r., I Nc 257/18, Sąd Okręgowy we Wrocławiu uwzględnił w całości żądanie pozwu.

Odpis nakazu zapłaty przeznaczony dla D. J. został dwukrotnie awizowany: w dniach 14.05.2018 r. i 22.05.2018 r. oraz zwrócony jako niepodjęty z UP (...) w dniu 30.05.2018 r. Na kopercie został wskazany adres: (...) (...) W..

Tytuł wykonawczy został wydany pełnomocnikowi wierzyciela w dniu 18.02.2019 r.

W dniu 22.06.2018 r. D. J. złożyła wniosek o przywrócenie jej terminu do złożenia zarzutów od nakazu zapłaty z dnia 19.04.2018 r.

Podniosła, że nie miała żadnych wiadomości o postępowaniu w sprawie I Nc 257/18, ponieważ żadna przesyłka nie została jej fizycznie doręczona. Nie odmawiała przyjęcia pism kierowanych z Sądu Okręgowego oraz nie dopuściła się niepodjęcia przesyłki w terminie. Skoro nie mogła i nie odebrała przesyłek adresowanych do niej, nie mogła bronić swoich praw, co prowadzi wprost do nieważności postępowania na podstawie art. 379 pkt 5 kpc.

Wskazała, że pracownicy SO posługują się błędnym adresem: (...) zamiast (...) (...) W..

Ponadto podniosła, że jej córka A. J. zawarła umowę z urzędem pocztowym dotyczącą usługi powiadamiania jej w formie elektronicznej przez SMS o numerze awizowanej przesyłki i terminie jej odbioru. A. J. posiadała również upoważnienie do odbioru przesyłek w imieniu pozwanej. Zgodnie z informacją uzyskaną we właściwym urzędzie pocztowym w dniu 21.06.2018 r., powiadomienie SMS nie zostało doręczone z uwagi na błędny adres adresata. W okresie upływu terminu na podjęcie przesyłki A. J. była dwukrotnie we właściwym urzędzie pocztowym w celu odebrania przesyłek pod adresem zamieszkania pozwanej i nigdy nie uzyskała informacji o przesyłce SO zawierającej nakaz zapłaty wraz z pozwem.

D. J. złożyła także zażalenie na postanowienie z dnia 18.02.2019 r. o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 19.04.2018 r.

Zarzuciła temu postanowieniu naruszenie:

1) naruszenie art. 776 kpc w zw. z art. 777 § 1 pkt 1 kpc poprzez nadanie nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności mimo tego, że nie został on prawidłowo doręczony pozwanej, zaś w dniu 22.06.2018 r. wysłane zostało do Sądu pismo zawierające wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty;

2) art. 781 § 1 kpc w zw. z art. 777 § 1 kpc w zw. z art. 782 § 2 kpc poprzez nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty, mimo że nakaz nie uprawomocnił się, bowiem nie został prawidłowo doręczony.

Postanowieniem z dnia 27.03.2019 r., I Nc 257/18, Sąd Okręgowy we Wrocławiu:

I. oddalił wniosek pozwanej o przywrócenie terminu do złożenia zarzutów od nakazu zapłaty z dnia 19.04.2018 r.;

II. odrzucił zarzuty pozwanej od nakazu zapłaty z dnia 19.04.2018 r.

Postanowieniem z dnia 19.09.2019 r., I ACz 1656/19, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił zażalenie D. J. na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 18.02.2018 r. o nadaniu klauzuli wykonalności.

Sąd Apelacyjny stwierdził, że prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 27.03.2019 r. przesądzono skuteczność doręczenia pozwanej nakazu zapłaty z dnia 19.04.2019 r. (wobec stwierdzenia braku podstaw do przywrócenia terminu do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty). Skoro nakaz zapłaty został prawidłowo doręczony pozwanej w dniu 29.05.2019 r. (w drodze fikcji doręczenia), to uzyskał wobec niej walor prawomocności z dniem 13.06.2019 r. i możliwe było nadanie mu klauzuli wykonalności przeciw pozwanej, zgodnie z wnioskiem wierzyciela.

Postanowieniem z dnia 19.09.2019 r., I ACz 1657/19, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił zażalenie pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 27.03.2019 r.

Sąd Apelacyjny podzielił ocenę, iż okoliczności sprawy nie potwierdzają braku zawinienia pozwanej w uchybieniu terminu. Uznał, iż skarżąca nie uprawdopodobniła swoich twierdzeń, iż nie otrzymała awiza ani powiadomienia w formie SMS. W szczególności nie przedłożyła umowy pocztowej, z której miałyby wynikać podawana okoliczność zawarcia umowy o powiadamianie SMS o przesyłkach. Z kolei z adnotacji na przesyłce wynika, że została ona złożona w placówce pocztowej nr (...), która obejmuje swoją właściwością ulicę (...).

/ dowód: dokumenty, wnioski i orzeczenia w aktach sprawy I Nc 257/18 /

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Powódka domaga się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego nakazu zapłaty Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 19.04.2018 r., I Nc 257/18, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności dnia 18.02.2019 r. Żądanie to pozbawione jest usprawiedliwionych podstaw faktycznych i prawnych.

Sąd doszedł do przekonania, że rozpoznanie sprawy nie wymaga przeprowadzenia rozprawy i rozpoznał ją na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 148¹ § 1 kpc, znajdującego zastosowanie w tej sprawie, jako zainicjowanej po 08.09.2016 r. Po złożeniu przez strony pism procesowych w postaci pozwu oraz odpowiedzi na pozew należało uznać, iż charakter sprawy powoduje, że prowadzenie rozprawy nie jest konieczne. W ocenie Sądu nie zachodziła potrzeba przesłuchiwania w tej sprawie kogokolwiek, zatem jej rozstrzygnięcie wymagało oparcia się na przedłożonych dokumentach. Według art. 148¹ § 3 kpc rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że pozwany uznał powództwo. Ani powódka w pozwie ani pozwany w odpowiedzi na pozew nie zażądali rozpoznania sprawy na rozprawie. Powódka w pozwie wniosła o przeprowadzenie sprawy (czyli nie rozprawy, ale postępowania w ogóle) pod jej nieobecność, zatem nie domagała się osobistego i ustnego przedstawienia swojego stanowiska przed Sądem. Pozwany w ogóle nie odniósł się do procedowania na rozprawie.

Prowadzenie dowodów ze źródeł osobowych (zeznań świadków i przesłuchania stron, w tej sprawie ograniczonego do przesłuchania powódki) było zbędne dla rozstrzygnięcia sprawy z uwagi na podstawę faktyczną roszczenia i jego uzasadnienie, wobec czego Sąd oddalił wnioski obu stron o przeprowadzenie tych dowodów.

Pismo procesowe z dnia 03.04.2020 r. złożone przez pełnomocnika powódki podlegało zwrotowi – art. 130^{1a} § 1 kpc w zw. z art. 132 § 1 kpc, albowiem nie zostało ono doręczone bezpośrednio przez pełnomocnika powódki pełnomocnikowi pozwanego, tymczasem pełnomocnik powódki nie złożył wymaganego oświadczenia, dołączył natomiast odpis pisma. W konsekwencji należy uznać, iż pełnomocnik powódki nie ustosunkował się w określonym mu terminie do odpowiedzi na pozew.

Zgodnie z art. 840 § 1 kpc dłużnik może żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

- 1) przeczy zdarzeniom, na których oparto nadanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;
- 2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie;
- 3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Powódka kwestionuje prawomocność nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Okręgowy w dniu 19.04.2018 r. w sprawie I Nc 257/18, czyli – stosownie do art. 840 § 1 pkt 1 kpc – przeczy zdarzeniom, na których oparto nadanie klauzuli wykonalności.

Trzeba jednakże zwrócić uwagę, iż powódka – reprezentowana w obu sprawach przez zawodowego pełnomocnika – zdaje się nie rozróżniać przewidzianych przepisami kodeksu postępowania cywilnego instytucji służących obronie dłużnika przed egzekucją. Obrona ta może mieć charakter formalny lub merytoryczny. Obrona formalna zmierza do eliminacji naruszeń przepisów prawa procesowego i zapewnienia zgodnego z prawem przebiegu egzekucji i jest realizowana w drodze zastosowania środków zaskarżenia przewidzianych w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym

(jak zażalenie na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności, skarga na czynności komornika, itp.). Obrona merytoryczna polega natomiast na zwalczaniu zasadności lub dopuszczalności egzekucji i wyraża się przyznaniem stronie (osobie trzeciej) uprawnienia do wniesienia powództwa przeciwegzekucyjnego. Środki mają różny charakter, są wobec siebie konkurencyjne, nie można korzystać z nich zamiennie lub jednocześnie (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 17.04.1985 r., III CZP 14/85, OSNC 1985/12/192; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13.04.2007 r., III CSK 416/06; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25.10.2001 r., I ACa 280/01, OSA 2003/6/22; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 13.12.2012 r., I ACa 1016/12; postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29.03.2012 r., I ACz 593/12).

Chcąc zakwestionować prawomocność nakazu zapłaty jako tytułu egzekucyjnego, powódka powinna była – co zresztą uczyniła – złożyć zażalenie na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności. Z kolei, chcąc poddać ten nakaz kontroli o charakterze merytorycznym, powinna była złożyć zarzuty od tego nakazu, a jeżeli przekroczyła ustawowy termin do wniesienia zarzutów, wystąpić – co również uczyniła – o przywrócenie terminu, o ile nie ponosiła winy w uchybieniu terminowi.

Wnioski zgłoszone przez powódkę w sprawie I Nc 257/18 nie zostały uwzględnione. Sąd Okręgowy oddalił wniosek o przywrócenie terminu i odrzucił spóźnione zarzuty od nakazu zapłaty, zaś Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie na postanowienie w przedmiocie odrzucenia zarzutów, dokonując także oceny podnoszonych okoliczności dotyczących braku zawinienia w uchybieniu terminu, oraz oddalił zażalenie na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności. Sądy obu instancji przesądziły zatem wiążąco, że nakaz zapłaty z dnia 19.04.2018 r., I Nc 257/18, został powódce doręczony w trybie fikcji doręczenia z art. 139 § 1 kpc, zaś powódka nie uprawdopodobniła braku zawinienia w uchybieniu terminowi do zaskarżenia tego nakazu. W konsekwencji zostało również wiążąco rozstrzygnięte, iż nakaz zapłaty z dnia 19.04.2018 r. uprawomocnił się, czyli stanowi tytuł egzekucyjny w rozumieniu art. 777 § 1 pkt 1 kpc podlegający zaopatrzeniu w klauzulę wykonalności.

Powódka w obu sprawach podniosła te same zarzuty dotyczące doręczenia i prawomocności nakazu zapłaty, co jest – ze wskazanych wcześniej przyczyn – w ogóle niedopuszczalne, jako że zażalenie na nadanie klauzuli wykonalności oraz powództwo przeciwegzekucyjne wykluczają się.

Przyjmując nawet, że możliwe jest skorzystanie z obu trybów obrony dłużnika równoległe, czyli wniesienia niezależnie zażalenia na klauzulę wykonalności i wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego z powołaniem na te same okoliczności, i tak powódka nie mogłaby osiągnąć pożądanego efektu.

Jeżeli bowiem sąd w postępowaniu klauzulowym oddalił zażalenie dłużnika, a następnie dłużnik na tych samych podstawach oparł powództwo opozycyjne, sąd rozpoznający sprawę w procesie powinien wydać wyrok oddalający to powództwo bez ponownego rozpoznawania powołanych w nim okoliczności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15.05.2008 r., I CSK 541/07). Wydane uprzednio prawomocne orzeczenia są wiążące dla stron oraz dla Sądu – art. 365 § 1 kpc w zw. z art. 361 kpc i art. 13 § 2 kpc.

Reasumując powyższe, w okolicznościach tej sprawy nie zachodzi podstawa do pozbawienia wykonalności nakazu zapłaty z dnia 19.04.2018 r., I Nc 257/18, przewidziana w art. 840 § 1 pkt 1 kpc. Wobec powyższego Sąd oddalił powództwo.

Pozwanemu jako wygrywającemu sprawę przysługuje na podstawie art. 98 kpc zwrot kosztów procesu obejmujących wynagrodzenie pełnomocnika ustalone zgodnie z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych – 10 800 zł oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł.

Mając powyższe na uwadze, Sąd podjął rozstrzygnięcia zawarte w sentencji wyroku.